

Ecologisch Onderzoek

Dorpsstraat 15-17 te Nieuwkoop

Watersnip-rapport 15A018

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek
Subtitel	Dorpsstraat 15-17 te Nieuwkoop
Status rapport	Conceptrapportage
Projectnummer	15A018
Datum uitgave	Juni 2015
Samenstellers	Stefan Wijffe, adviseur Watersnip Advies Amy van den Brink, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	ERA De Koning Makelaardij Haven 6 3441 AS Woerden
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. J. de Koning

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	7
2	2 TOETSINGSKADER	7
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	8
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING.....	8
2.2.1	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	<i>8</i>
2.2.2	<i>Flora- en Faunawet</i>	<i>8</i>
2.2.3	<i>Natuurnetwerk Nederland.....</i>	<i>10</i>
2.2.4	<i>Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	<i>11</i>
3	LOCATIEBESCHRIJVING	13
3.1	HUIDIGE SITUATIE	13
3.2	PLANNEN	13
4	ECOLOGISCH ONDERZOEK DORPSTRAAT 15-17 TE NIEUWKOOP	14
4.1	METHODE	14
4.2	FLORA.....	14
4.3	FAUNA	15
4.3.1	<i>Vogels</i>	<i>15</i>
4.3.2	<i>Vissen.....</i>	<i>17</i>
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	<i>17</i>
4.3.4	<i>Zoogdieren.....</i>	<i>18</i>
4.3.5	<i>Vleermuizen</i>	<i>18</i>
4.3.6	<i>Reptielen</i>	<i>20</i>
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	<i>20</i>
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	23
6	BRONNEN.....	24

1 Inleiding

Watersnip Advies heeft in mei 2011 in opdracht van ERA De Koning Makelaardij een ecologisch onderzoek (11A014) uitgevoerd met betrekking tot de Dorpsstraat 15-17 te Nieuwkoop. Dit onderzoek was bestemd voor een actualisatie van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is echter niet geaccordeerd. Een nieuw bestemmingsplan is nu in voorbereiding. Hiervoor dient het ecologisch onderzoek geactualiseerd te worden.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en Faunawet).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Natuurbeschermingswet 1998);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In juni 2015 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een nieuwe Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport is de geactualiseerde versie van het eerdere rapport van mei 2011. Het geeft een overzicht van de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

2

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormt de Natura2000 een netwerk van beschermde natuurgebieden. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt.

Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming paragraaf 2.2.1) en de Flora- en faunawet (soortenbescherming paragraaf 2.2.2).

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

De Natuurbeschermingswet 1998 is opgesteld voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland, zoals Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden. In de Natuurbeschermingswet wordt bepaald wat mag en niet mag in de beschermde gebieden. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de waarden van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000 gebied of beschermd natuurmonument. De planlocatie ligt binnen een straal van 200 meter van het Natura2000 gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck (zuidkant plangebieden). Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn Gestreepte waterroofter, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Meervleermuis, Noordse woelmuis, Groenknolorchis, Platte schijfhoren, Roerdomp, Woudaapje, Purperreiger, Zwartkopmeeuw, Zwarte stern, Snor, Rietzanger, Grote karekiet, Grote zilverreiger, Kolgans, Smient en Krakeend.

Het plangebied ligt binnen het bebouwingslint van de Dorpsstraat. De habitattypen waaraan de doelsoorten van het genoemde N2000-gebied gebonden zijn komen niet voor binnen het plangebied. Het plangebied ligt wel binnen de actieradius van enkele van de doelsoorten van beide gebieden. Het plangebied biedt echter geen foerageermogelijkheden en/of broedgelegenheid voor deze doelsoorten. Het erf bestaat deels uit een klein grasperceel met een bomenrij en is voor het overige deel bebouwd met het woonhuis en een grote loods. Het ligt geheel ingeklemd tussen de bebouwing aan de Dorpsstraat. De cultuurdruk is er hoog. Mogelijke sloop of nieuwbouw valt onder de categorie inbreiding. De bebouwde kom wordt niet uitgebreid. Eventuele bouwwerkzaamheden zullen daarom geen invloed hebben op het Natura2000- gebied.

2.2.2 *Flora- en Faunawet*

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De Flora- en faunawet is opgesteld om in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen. Van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen zijn er ongeveer 500 beschermd voor de wet. Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a.; (ver)bouwen, slopen, of wegen aangelegd, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf

bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd.

De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), overige soorten (tabel 2 FF-wet) en streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet). Soorten uit tabel 3 zijn tevens ingedeeld in beschermde soorten die vallen onder het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en beschermde soorten die vallen onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland. Voor soorten in tabel 3 dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten of een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Deze wettelijk omschreven belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (niet van toepassing bij soort van bijlage IV van Habitatrichtlijn).

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

NB. Binnen afzienbare tijd gaat de aanvraag van ontheffingen naar het Provinciaal samenwerkingsverband, Bij Twaalf. Indien de flora en faunawet is aangehaakt bij de omgevingsvergunning blijft de gemeente het bevoegd gezag en aanspreekpunt.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) te allen tijde te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kunnen een ontheffingsaanvraag voorkomen.

In het kader van de Flora- en faunawet zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de FF-wet vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de

broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feite of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

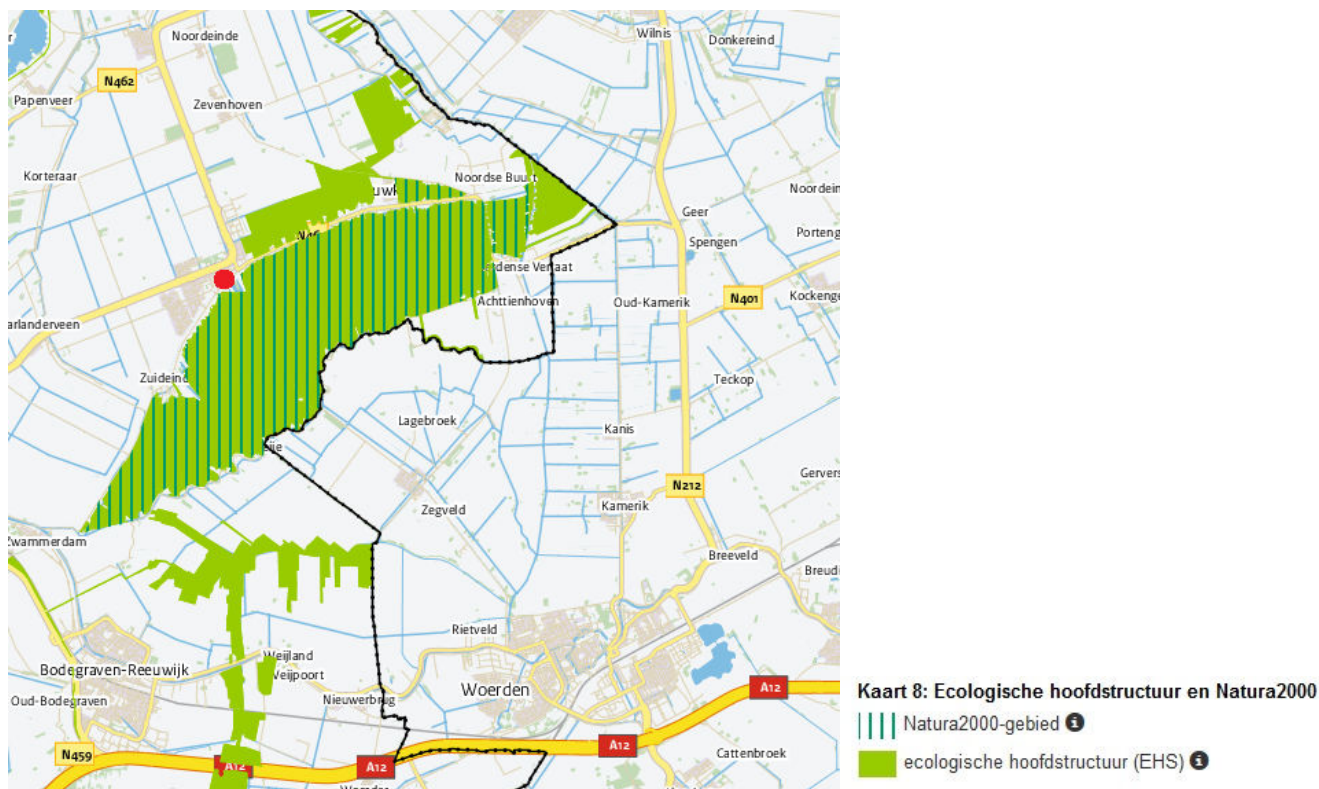
Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

2.2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De EHS bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

Figuur 1: Ecologische hoofdstructuur en Natura2000 in de omgeving van het plangebied (met rode punt aangegeven).

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de EHS.

De natuur in de EHS is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Het plangebied maakt geen deel uit van EHS-gebied (zie figuur 1). Er zijn ook geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. Aan de oostkant van het plangebied ligt het EHS-gebied 'Droogmakerij Nieuwkoop'. Aan de zuidwestkant van het plangebied liggen eveneens gebieden die deel uit maken van de EHS en een ecologische verbindingszone. Gezien de ligging van het plangebied binnen het bebouwingslint van de Dorpsstraat en de afstand tot deze gebieden zullen eventuele bouwwerkzaamheden geen schade veroorzaken aan het EHS-gebied, de doelsoorten van het Natura2000 gebied en de verbindingszone.

2.2.4 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.
-

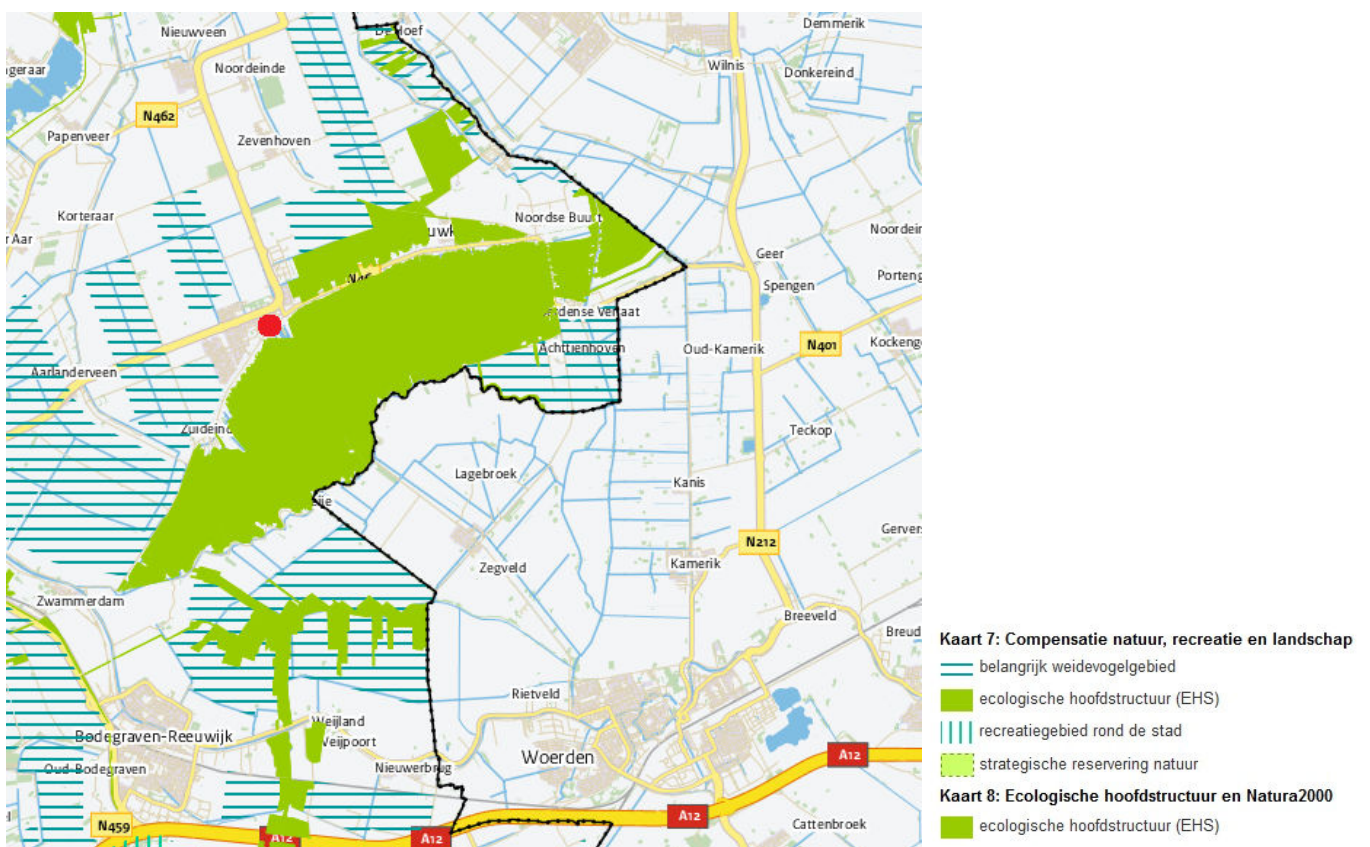
De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; De Visie ruimte en mobiliteit, het Programma mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit. In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
 - de belangrijke weidevogelgebieden;
 - de recreatiegebieden om de stad;
 - strategische reservering natuur;
 - de karakteristieke landschapselementen.
- (Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatieplichtig).

Enkele van de bovenstaande elementen zijn in de omgeving van het plangebied aanwezig. De EHS is reeds genoemd in paragraaf 2.2.3. Belangrijk weidevogelgebied is rondom gelegen, op ruime afstand van het plangebied (zie figuur 2). Deze weidevogelgebieden zijn compensatieplichtig als er sprake is van grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de aanleg van infrastructuur of de uitbreiding van woongebieden plaatsvinden buiten de bebouwingscontour. Aangezien zich een woonwijk en druk bereden provinciale weg bevindt tussen het plangebied en het dichtstbijzijnde weidevogelgebied is schade aan belangrijk weidevogelgebied door eventuele bouwwerkzaamheden binnen het plangebied niet aan de orde.

De overige genoemde waarden zijn binnen en rondom het plangebied niet aanwezig.

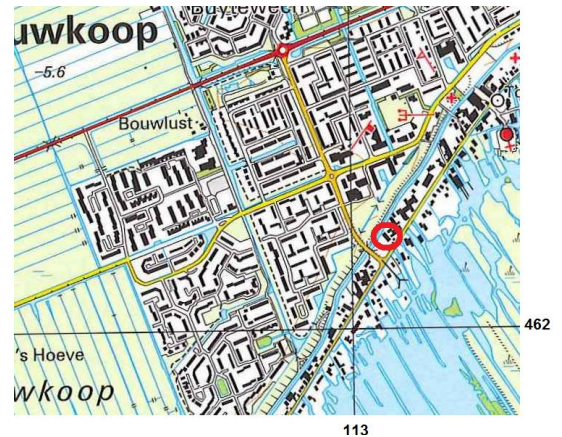

Figuur 2: Aanwezige EHS en andere landschappelijke elementen in de omgeving van het plangebied (plangebied met rode stip aangegeven)

3 Locatiebeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten: 113, 462. Het bestaat uit een leegstaand pand met twee woningen aan de voorzijde van het perceel. Aan de oostzijde van het perceel is een grote loods gevestigd die dienst doet als botenstalling. De achtertuin bestaat uit een groot gazon en een houtwal. Aan de voorzijde van het plangebied (zuidkant) grenst de Dorpstraat van de bebouwde kom van Nieuwkoop. Aan de noordwestzijde van het perceel loopt een brede watergang.

Figuur 3: Ligging plangebied.

3.2 Plannen

Er wordt een nieuw bestemmingsplan ontworpen voor het plangebied. In de toekomst zal de huidige bebouwing plaats maken voor nieuwbouw.

Figuur 4: Noordzijde van het plangebied, rechts de grote loods.

4 Ecologisch onderzoek Dorpstraat 15-17 te Nieuwkoop

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

De veldinventarisaties zijn uitgevoerd door gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies. De eerste inventarisaties hebben plaatsgevonden op maandag 8 juni 2015 van 14.00 – 15.00 uur (19°C, zonnig, windkracht 1-2 Bft, N), en op dinsdag 9 juni 2015 van 18.00 – 18.30 (12°C, bewolkt, windkracht 4 Bft., N).

Tijdens de inventarisatie op 8 juni 2015 is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. Tijdens de inventarisatie op 9 juni 2015 is een visinventarisatie uitgevoerd. Hierbij is met een schepnet (RAVON, model Poldervis) vanaf de kant gevist, volgens de methodiek 'Meetnet beek- en poldervissen' van RAVON. Het net werd zover mogelijk in het water gebracht en vervolgens langs de bodem naar de kant getrokken. Bemonstering van het aangrenzende water heeft om 5 meter plaatsgevonden.

4.2 Flora

Tijdens het veldbezoek op 8 juni 2015 is een inventarisatie gedaan van de vegetatie binnen het plangebied. De volgende situatie is hierbij aangetroffen:

In de op het zuiden gelegen voortuinen is een Taxushaag, enkele Hortensia's en opslag van Zwarte els en Gewone es aanwezig. De bodembedekking bestaat uit grind.

De zijkanalen van het pand (zuidwestelijk en noordoostelijk) zijn vrij van beplanting. Hier zijn grind en tegels aanwezig.

Aan de voorkant van de loods groeit Klimop. Er staan enkele Coniferen en er is opslag van Gewone es en Gewone esdoorn.

De noordwestelijk gelegen achtertuin bestaat voor het grootste gedeelte uit een kort gemaaid gazon. Tegen de woningen is een haag van Coniferen geplaatst. Er is een aangrenzend beplantingsvak met Mannetjesvarens en opslag van de Gewone esdoorn. .

De houtwal, welke aan de westkant van de achtertuin is gelegen bestaat uit Zwarte els en een Perenboom. De onderbegroeiing bestaat onder andere uit Gewone brandnetel, Harig wilgenroosje, Struisgras en Kleefkruid.

De oever van de aangrenzende watergang is beschoeid. Het water is vrij troebel. Er is een groeiplek met Grote egelskop en Aarvederkruid aanwezig.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze worden ook niet verwacht omdat er binnen het plangebied geen geschikte biotopen zijn voor beschermde soorten.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie op 8 juni 2015 zijn rond de panden Dorpstraat 15-17 een aantal algemene en beschermde vogelsoorten waargenomen zoals, de Ekster, Kauw, Merel, Huismus en Gierzwaluw.

Het dak van de grote loods is niet geschikt als broedplaats voor beide soorten. Het dak bestaat uit golfplaten en is niet geschikt als broedlocatie voor vogels. De loods is goed afgesloten en slecht toegankelijk voor vogels. In de grote loods zijn dan ook geen (jaarrond beschermde) nesten van broedvogels aangetroffen.

De Gierzwaluw komt met 4 tot 6 exemplaren voor in de omgeving van het plangebied. Van de Gierzwaluw is vastgesteld dat er één paartje broedt in de oostelijke dakkapel van de Dorpstraat 17. Er zijn aanvlieg- en uitvliegbewegingen waargenomen. Aan de binnenzijde van het pand kon tegen het nestmateriaal worden aangekeken. In het dak van de dakkapel van de Dorpstraat 15 is een vergelijkbare situatie aanwezig, echter daar is het nestmateriaal door de gipsbeplating heen gezakt. Dit nest is dan ook niet meer in gebruik als nestlocatie door de Gierzwaluw.

Figuur 5: Waargenomen invliegopening van de Gierzwaluw bij de dakkapel van de noordoostelijke zijgevel.

De Huismus komt zeer talrijk (20+) voor de omgeving van het plangebied. Er zijn 1 tot 2 huismussen nesten aanwezig onder het pannendak aan de voorzijde van de Dorpstraat 15-17. Diverse exemplaren zijn in de dakgoot en taxushaag waargenomen. Ook kon aan de binnenzijde van het pand het geluid van jonge huismussen worden waargenomen die werden gevoerd door de ouders. De huismus vindt zijn voedsel (bessen en zaden) op de grond. De af te breken bebouwing heeft geen primaire functie als foerageerplek voor de Huismus.

Figuur 5: Locatie in de dakgoot waar meerdere Huismussen zijn waargenomen. Dit gedrag indiceert een mogelijke nestlocatie. Aan de binnenzijde van Dorpstraat 17 is in de slaapkamer op de eerste verdieping aan de voorzijde van het pand het geluid van jonge Huismussen waargenomen.

De nesten van zowel de Gierzwaluw als de Huismus behoren tot zogenaamde 'Jaarrond Beschermde Nesten' van de Flora- en faunawet. Beide gevallen behoren tot de zogenaamde Categorie 2. Dit zijn koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Huismussen en Gierzwaluwen maken gebruik van oude enigszins vervallen pannendaken die toegankelijker zijn dan de strak aaneengesloten pannendaken die worden gerealiseerd bij nieuwbouw en renovatie. Dergelijke pannendaken zijn in steeds mindere mate beschikbaar waardoor de nesten zijn beschermd in de Flora- en faunawet. De voorgenomen maatregelen (sloop van de panden Dorpstraat 15-17) hebben een zonder compenserende en mitigerende maatregelen een negatief effect op de functionaliteit van het biotoop van de Huismus en Gierzwaluw.

Overigens zijn de nesten van alle broedvogels in de broedtijd beschermd en deze mogen niet verontrust, beschadigd of vernietigd worden.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de (streng) beschermde Kleine modderkuiper (FF-wet tabel 2) en Bittervoorn (FF-wet tabel 3, Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de omgeving van het plangebied. Dit zijn tevens doelsoorten van het Natura2000 gebied 'Nieuwkoopse plassen & De Haeck' welke in de directe omgeving van het plangebied is gelegen. Tijdens de visinventarisatie van 9 juni 2015 zijn geen van beide vissoorten aangetroffen in het onderzochte deel van de aangrenzende watergang. De watergang vormt geen geschikt biotoop voor de soorten. Het water is troebel, ondergedoken waterplanten zijn zeer spaarzaam aanwezig en er ligt een dikke baggerlaag op de bodem. Er zijn geen andere beschermde vissoorten aangetroffen. Gezien de biotoopeisen en biotoopkenmerken worden deze dan ook niet verwacht.

Figuur 6: De watergang en beschoeide oever aan de achterzijde (noordkant) van het plangebied. Het water is vrij troebel en ondergedoken waterplanten (biotoopeis van de Bittervoorn) ontbreken. Beschermde vissoorten zijn niet aangetroffen en worden dan ook niet verwacht.

4.3.3 Amfibieën

De verwachting is dat algemene amfibieënsoorten als de Meerkikker, Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen FF-wet tabel 1) voorkomen binnen de directe omgeving van het plangebied. Tijdens de veldbezoeken zijn deze niet waargenomen, maar uitsluiten op basis van biotoopkenmerken is niet mogelijk. Voor tabel 1 soorten geldt een algehele vrijstelling de AMvB artikel 75.

Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde Rugstreeppad (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV en Rode lijst status 'gevoelig') mogelijk voor kan komen in het plangebied, al ligt de verspreiding in Zuid-Holland voornamelijk in de duinen, De Vijfherenlanden, Alblasserwaard en Krimpenerwaard.

Watersnip Advies heeft voor een ander verkennend ecologisch onderzoek op donderdag 28 mei 2015 een inventarisatie gedaan naar het voorkomen van de Rugstreeppad in het bebouwingslint van Noorden. Tijdens deze avondinventarisatie werd gelet op het verdragende ratelende geluid dat de Rugstreeppad produceert. Tijdens deze inventarisatie zijn geen Rugstreeppadden waargenomen. Navraag bij de beheereenheid van Natuurmonumenten leverde eveneens de informatie op dat de Rugstreeppad momenteel niet voorkomt in het gebied rond de Nieuwkoopse plassen.

De aangrenzende watergang is niet geschikt als voortplantingsgebied voor de Rugstreeppad. De Rugstreeppad maakt voor de voortplanting gebruik van ondiepe poelen waarin het water snel opwarmt. De watergang is daar te diep voor en bovendien is de waterkwaliteit onvoldoende.

Momenteel is het plangebied ongeschikt als biotoop voor de Rugstreeppad. Om te voorkomen dat de Rugstreeppad zich vestigt in het plangebied dienen er tijdens de bouw preventieve maatregelen genomen te worden. Zo moet worden voorkomen dat in het najaar (oktober – november) grote open hopen zand in het plangebied aanwezig zijn waar de Rugstreeppad zich kan ingraven voor overwintering. In het voorjaar moeten ondiepe en snel opwarmende plassen worden voorkomen waar de Rugstreeppad zich mogelijk in kan voortplanten.

Er zijn verder geen streng beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied en deze worden ook niet verwacht gezien de biotoopeisen van deze soorten.

4.3.4 Zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat algemeen beschermde zoogdieren als bijvoorbeeld Veldmuis Haas, Konijn en Mol (FF-wet tabel 1) voor kunnen komen binnen het plangebied. Tijdens de veldbezoeken zijn deze soorten niet waargenomen, maar er kan niet worden uitgesloten dat deze soorten niet aanwezig zijn. Voor tabel 1 soorten geldt een algehele vrijstelling de AMvB artikel 75.

Er zijn geen streng beschermde zoogdiersoorten waargenomen binnen het plangebied en deze worden ook niet verwacht, vanwege gebrek aan geschikt leefgebied voor deze soorten op deze locatie. Van bijvoorbeeld de Otter en Noordse Woelmuis (FF-wet tabel 3) is bekend dat deze voorkomen in het Natura 2000 gebied 'Nieuwkoopse plassen & De Haeck'. Het plangebied vormt echter geen geschikt biotoop voor deze soorten.

4.3.5 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn strikt beschermd (FF-wet tabel 3 / Habitatrichtlijn Bijlage IV).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Baardvleermuis en Watervleermuis. Gezien de biotoopkenmerken die het plangebied kent is het zeer waarschijnlijk dat met name de Gewone dwergvleermuis en de Laatvlieger relevant zijn voor het plangebied aangezien deze soorten het meest voorkomen binnen de bebouwing ten opzichte van de overige soorten.

Tijdens een door Watersnip Advies uitgevoerde vleermuisinventarisatie in 2011 is gebleken dat de houtwal in de achtertuin mogelijk dienst doet als vliegroute voor de Laatvlieger. Deze

vormt een verbinding tussen het Natura 2000 gebied 'Nieuwkoopse plassen & De Haeck' en de bebouwde kom van Nieuwkoop. Ook zijn enkele overvliegende Gewone dwergvleermuizen waargenomen in het plangebied. Tijdens het veldbezoek van 8 juni 2015 werden geen holtes in de stammen aangetroffen die dienst kunnen doen als verblijfplaats. De bomen zijn te jong om kieren en scheuren te verwachten waar boom bewonende soorten in kunnen verblijven.

Op 8 juni 2015 heeft Watersnip Advies een indicierend vooronderzoek uitgevoerd inclusief een bouwkundige inspectie ten aanzien van het (mogelijk) gebruik door vleermuizen. Tijdens dit veldbezoek is vastgesteld dat het niet op voorhand uit valt te sluiten dat de panden Dorpstraat 15-17 mogelijk een functie vervullen als zomerverblijfplaats (kraamverblijfplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats) voor vleermuizen. Dit is gestoeld op het feit dat er aantoonbaar vleermuizen voorkomen in de omgeving van het plangebied in combinatie met de bouwkundige staat waar de woonhuizen Dorpstraat 15-17 zich in bevinden. De panden hebben diverse openingen als gaten in de muren, scheuren in de muren en los liggende dakpannen welke vleermuizen toegang bieden tot mogelijke verblijfsruimten als de spouw en het dakbeschot. Ook is na inspectie gebleken dat de zolder toegankelijk is voor vleermuizen van buitenaf en dat deze een tochtvrij onderkomen biedt.

Figuur 7: Mogelijkheden voor vleermuizen in de panden Dorpstraat 15 – 17. Linksboven: gaten in de spouwmuur en daklijsten, rechtsboven: gaten nabij de muurankers, linksonder: gaten in de betimmering van de dakkapel, rechtsonder: voor vleermuizen toegankelijke en tochtvrije zolder.

Tijdens de vleermuisinventarisatie van 2011 is gebleken dat de Laatvlieger het plangebied gebruikt als vliegroute tussen de bebouwde kom van Nieuwkoop en het plassengebied. De houtwal vormt een groene lijnvormige structuur als verbinding tussen de bebouwde kom en

het plassengebied. Deze situatie is onveranderd, het valt dus niet op voorhand uit te sluiten dat de houtwal nog steeds dienst doet als vliegroute.

4.3.6 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde Ringslang (FF-wet tabel 3, Rode lijst status 'kwetsbaar') niet voor komt in de omgeving van het plangebied. De verspreiding in Zuid-Holland ligt vooral rond de regio's Gouda, Alphen aan den Rijn en de Vijfheerenlanden. De realisatie van het Natuurnetwerk Nederland maakt het echter wel mogelijk dat de Nieuwkoopse plassen op korte termijn worden bereikt door de Ringslang. Het gebied is in potentie zeer geschikt biotoop voor de Ringslang. Navraag bij de beheereenheid van Natuurmonumenten leverde eveneens de informatie op de Ringslang (nog) niet voorkomt in de omgeving van het plangebied.

Er zijn geen andere streng beschermde reptielen waargenomen binnen het plangebied en deze worden ook niet verwacht, vanwege gebrek aan geschikt leefgebied voor deze soorten op deze locatie.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat er vooral algemeen beschermde vlinders en andere insecten voor kunnen komen in en rond het plangebied. In het Natura 2000 gebied 'Nieuwkoopse plassen & De Haeck' komen een groot aantal beschermde overige soorten voor. Zo komen onder andere de Platte schijfhoren, Gestreepte waterroofkever en de Groene glazenmaker voor in het gebied (allen FF-wet tabel 3). Deze soorten zijn allemaal gerelateerd aan kwalitatief hoogwaardige natuur met bijvoorbeeld een goede waterkwaliteit of schrale hooi- of rietlandvegetaties. Deze biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig. Er zijn binnen het plangebied geen beschermde overige soorten waargenomen en de verwachting is dat deze vanwege hun biotoopkenmerken ook niet voorkomen in het gebied.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van eventuele nieuwbouwplannen in het kader van een nieuw bestemmingsplan schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura 2000, beschermde natuurmonumenten, Natuurnetwerk Nederland (EHS) gebieden of ecologisch verbindingzones). Eventuele bouwwerkzaamheden zullen daarom geen invloed hebben op het de EHS en het Natura2000- gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck’.
- Voor de algemeen beschermde soorten (Groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Haas, Konijn, Mol) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de FF-wet, zijn niet aangetroffen in de beplanting van het plangebied. Wel zijn jaarrond beschermde nesten aangetroffen in de bebouwing van het plangebied.

Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.

Voor aanvang van werkzaamheden dient te zijn bepaald of de beplanting geen functie vervult voor vleermuizen in de vorm van een migratie- of vliegroute, zie vervolgonderzoek vleermuizen.

- Tijdens het veldbezoek van 8 juni zijn minimaal 2 nesten van de Huismus waargenomen. Nesten van de Huismus behoren tot de zogenaamde ‘Jaarrond beschermde nesten – Categorie 2’. Dit zijn koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan het dak van de panden (renovatie of sloop) heeft dit een negatief effect op de duurzame instandhouding van het voortplantingsbiotoop van de Huismus. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen zijn er twee mogelijkheden;

De eerste mogelijkheid is het indienen van een ontheffingsaanvraag op grond van het wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Er kan ontheffing worden aangevraagd op grond van de volgende belangen:

- (b)* Bescherming van Flora en fauna;
- (c) Veiligheid van het luchtverkeer;
- (d) Volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gezien de aard van de werkzaamheden is het zeer onwaarschijnlijk dat er ontheffing wordt verleend op bovenstaande gronden. Het aanvragen van een ontheffing wordt daarom niet realistisch en haalbaar geacht.

De tweede mogelijkheid is het opstellen van een mitigatieplan. Dit mitigatieplan is gericht op het voorkomen van negatieve gevolgen van een activiteit. Van belang is dat wordt voorkomen dat de functionaliteit van de voortplantings- en /of vaste rust- en verblijfsplaatsen wordt aangetast.

Voor de Huismus is het opstellen van een mitigatieplan goed mogelijk om overtreding van de FF-wet te voorkomen. In combinatie met het zeer onwaarschijnlijk verkrijgen van een ontheffing is het advies een mitigatieplan voor de Huismus op te stellen bij werkzaamheden in het plangebied die een negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van het biotoop zoals sloop van de woningen Dorpstraat 15-17.

- Tijdens het veldbezoek van 8 juni is minimaal 1 nest van de Gierzwaluw waargenomen. Nesten van de Gierzwaluw behoren tot de zogenaamde 'Jaarrond beschermde nesten – Categorie 2'. Dit zijn koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaatsen zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Indien er werkzaamheden plaatsvinden aan het dak van de panden (renovatie of sloop) heeft dit een negatief effect op de duurzame instandhouding van het voortplantingsbiotoop van de Gierzwaluw. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen zijn er twee mogelijkheden;

De eerste mogelijkheid is het indienen van een ontheffingsaanvraag op grond van het wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Er kan ontheffing worden aangevraagd op grond van de volgende belangen:

- (b)* Bescherming van Flora en fauna;
- (c) Veiligheid van het luchtverkeer;
- (d) Volksgezondheid of openbare veiligheid.

Gezien de aard van de werkzaamheden is het zeer onwaarschijnlijk dat er ontheffing wordt verleend op bovenstaande gronden. Het aanvragen van een ontheffing wordt daarom niet realistisch en haalbaar geacht.

De tweede mogelijkheid is het opstellen van een mitigatieplan. Dit mitigatieplan is gericht op het voorkomen van negatieve gevolgen van een activiteit. Van belang is dat wordt voorkomen dat de functionaliteit van de voortplantings- en /of vaste rust- en verblijfsplaatsen wordt aangetast.

Voor de Gierzwaluw is het opstellen van een mitigatieplan goed mogelijk om overtreding van de FF-wet te voorkomen. In combinatie met het zeer onwaarschijnlijk verkrijgen van een ontheffing is het advies een mitigatieplan voor de Gierzwaluw op te stellen bij werkzaamheden in het plangebied die een negatief effect hebben op de duurzame instandhouding van het biotoop zoals sloop van de woningen Dorpstraat 15-17.

- Gezien de bouwkundige staat van het pand Dorpstraat 15-17, de ligging van het plangebied en een groot aantal voorkomende vleermuissoorten in de omgeving van het plangebied is het niet mogelijk om het gebruik van het plangebied door vleermuizen op voorhand uit te sluiten. De panden Dorpstraat 15-17 vervullen mogelijk een functie als verblijfsplaats voor vleermuizen. Tevens vervult de bomenrij aan de noordwestzijde van het plangebied een mogelijke functie als vliegroute. Er dient aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd te worden om dergelijk gebruik uit te sluiten of te bevestigen. Indien gebruik door vleermuizen wordt bevestigd dient er een mitigatieplan voor de desbetreffende vleermuizen en functies te worden opgesteld.
- Ter uitvoering en controle van de uit te voeren mitigatiemaatregelen vanuit de mitigatieplannen dient een Ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierbij kan deels gebruik worden gemaakt van de goedgekeurde 'Gedragscode Flora- en faunawet Gemeente Nieuwkoop', echter is deze te onvolledig voor de specifieke soorten in het plangebied.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.
2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006
3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol, maart 2013*.
5. Provincie Zuid-Holland, *Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland, Aanwijzingen voor inrichting en beheer*, 1998.
6. Watersnip Advies, Ecologisch onderzoek Dorpstraat Nieuwkoop, 11A014, 2011
7. Provincie Zuid-Holland, Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013, Den Haag, 21 mei 2013.

Geraadpleegde internetsites:

8. www.rijksoverheid.nl
9. www.ravon.nl
10. www.vleermuis.net
11. www.zuid-holland.nl
12. www.waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnip.info
advies@watersnip.info

